

AARDGASVRIJ MALTA

NIEUWSBRIEF APRIL 2023

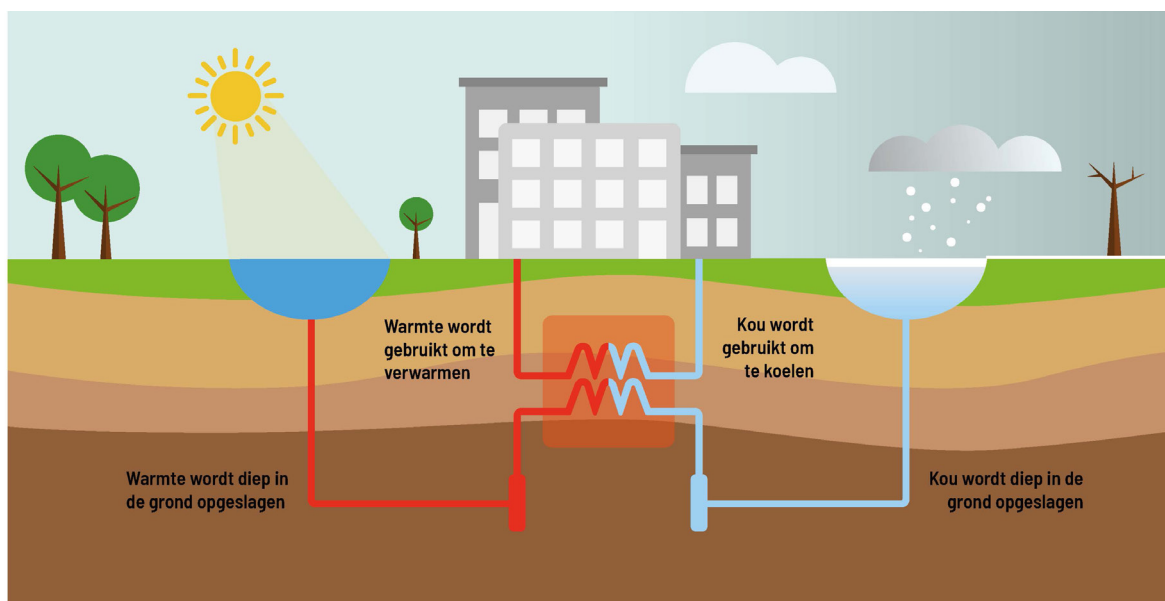
BESTE BEWONER,

Juli 2020 startten Zeeuwind, Zeeuwend en gemeente Schouwen-Duiveland een onderzoek naar de verduurzaming van uw wijk Malta. We doen dit samen met een klankbordgroep waar ook inwoners uit uw wijk aan deelnemen. Samen onderzoeken we hoe we de huizen in Malta duurzaam kunnen verwarmen. We willen samen een oplossing vinden voor het moment dat we geen aardgas meer mogen gebruiken. We onderzoeken de optie van aquathermie, maar we kijken ook naar andere oplossingen. In deze nieuwsbrief informeren we u over waar we nu aan werken. Ook vindt u informatie over hoe u zelf energie bespaart. Tot slot leest u in deze nieuwsbrief regelingen en interessante tips.

WAT IS AQUATHERMIE?

Aquathermie is het verwarmen en koelen van gebouwen. Dit gebeurt door het gebruik van warmte en koude uit oppervlaktewater, afvalwater of drinkwater. Voor de wijk Malta onderzoeken we of het mogelijk is om energie uit oppervlaktewater te halen in combinatie met warmte en koudeopslag (WKO) in de bodem. Om daarmee huizen te verwarmen in de toekomst.

UITKOMSTEN PROEFBORING

Om te kijken of de bodem in Malta geschikt is voor WKO, was er onderzoek nodig. Eind 2022 is een proefboring uitgevoerd.

WAT IS WARMTE EN KOUDE OPSLAG?

Warmte en koude opslag heet ook wel 'open bodemenergie'. Voor veel mensen is dit nog een minder bekende techniek. Deze techniek wordt sinds de jaren '90 al op duizenden locaties in Nederland met succes gebruikt. De bodem werkt als een thermoskan. In de zomer wordt warmte in een WKO opgeslagen in de bodem. Deze houdt de warmte vast. In de koude wintermaanden pompen we deze warmte op om bijvoorbeeld woningen te verwarmen.

DOEL VAN DE PROEFBORING

Voor het gebruiken van een open bodemenergiesysteem is het belangrijk dat er geschikte aardlagen aanwezig zijn. De bodem in Nederland bestaat net als een taart uit verschillende lagen. Meestal zijn dat klei, zand en schelpen. Met name de zandige en schelphoudende lagen zijn interessant. Uit deze lagen wordt het meeste water gehaald. De klei houdende lagen laten nauwelijks water door. Ze scheiden de zandige lagen van elkaar. In vaktermen noemen we de zandige lagen watervoerende lagen. Omdat hier in verhouding veel water doorheen stroomt.

Om beter te begrijpen hoe de aardlagen in uw wijk Malta zijn opgebouwd, is er een proefboring uitgevoerd. Deze resultaten laten zien waar het beste het warme en koude water opgeslagen kan worden in de bodem. Maar ook hoeveel water we uit deze lagen kunnen halen. Hoe meer water er gewonnen kan worden, hoe meer energie het open bodemenergiesysteem kan leveren aan uw wijk.

UITGEVOERDE TESTEN PROEFBORING

Na het uitvoeren van de boring is de conclusie dat er in de wijk Malta in Zierikzee twee lagen in de bodem zitten waar water uit gewonnen kan worden. Dit is belangrijk als we gebruiken willen maken van warmte en koude opslag. Ook onderzochten we wat de kwaliteit is van de verschillende lagen waar water doorheen gaat.

Opstelling voor het uitvoeren van de benodigde testen.

ONDERZOEK KAASKENSWATER

Bij aquathermie warmt de zon het water op. Die warmte gebruiken we dan om huizen te verwarmen. Begin mei 2023 onderzoeken we of het Kaaskenswater geschikt hiervoor is. Het doel van het onderzoek is om te kijken of er stankoverlast ontstaat als we het water in beweging brengen. Zo weten we wat het water doet als we het gebruiken voor aquathermie. Inwoners in de omgeving van het Kaaskenswater ontvingen voor de start van de proef een brief. We vroegen ze om met ons contact op te nemen als ze geuroverlast ervaren tijdens de periode van de proef. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland en het Waterschap. De uitkomsten zijn op dit moment nog niet bekend.

Opstelling van de boorwagen die tot ongeveer 145 meter onder de grond heeft geboord.

Voorbeeld van de verschillende aardlagen die zijn opgeboord tijdens de proefboring in Zierikzee.

RESULTATEN

Op basis van de uitgevoerde testen blijkt dat één watervoerende laag geschikt is voor het aanleggen van een open bodemenergiesysteem. Deze laag zit ongeveer 55 meter tot 90 meter onder het oppervlak. De proefboring geeft ons meer inzicht in hoeveel water we uit deze laag kunnen winnen. Deze informatie is belangrijk om te bepalen hoeveel bronnen nodig zijn die Malta voldoende kunnen verwarmen.

ENERGIETEAM SCHOUWEN-DUIVELAND

In november vorig jaar startten gemeente Schouwen-Duiveland, Zeeuwend, de Zuidhoek en Energiek Zeeland met het EnergieTeam Schouwen-Duiveland. Dit initiatief helpt inwoners uit de gemeente met het besparen van energie. Inmiddels hebben al meer dan 350 inwoners zich aangemeld voor de gratis energiehulp.

NIET ALLEEN ADVIES MAAR OOK MAATREGELLEN

Naast hulp en tips over uw energieverbruik krijgt u als inwoner ook maatregelen die helpen met het bestrijden van tocht en het besparen van elektriciteit en gas. Tot een bedrag van €250,- kiest u, met hulp van het EnergieTeam zelf wat het beste past in uw woning. Er is een hele grote lijst met materialen, dus er zit altijd wel wat tussen. Bovendien brengt een klusteam de maatregelen aan. Zo weet u zeker dat bijvoorbeeld de tochtstrip of de radiatorfolie op de juiste manier wordt aangebracht.

AANMELDEN VOOR DE ZOMERSTOP

Woont u in een ouder huis met een slecht energielabel? Heeft u moeite met het betalen van de energierekening? Meld u zich dan aan voor gratis energiehulp via energiekzeeland.nl/energieteam. Ook zijn er aanmeldformulieren te vinden in het gemeentehuis en de ruilwinkel. Tijdens de schoolvakantie van 15 juli tot en met 27 augustus is er een zomerstop. Wilt u nog voor die tijd geholpen worden? Meld u dan zo snel mogelijk aan. Na de zomerstop gaat het EnergieTeam door tot eind 2023.

UPDATE GRATIS ENERGIEADVIES VOOR WONINGEIGENAREN

Eerder informeerden wij in deze nieuwsbrief u over het energieadvies van Energiek Zeeland. 32 woningeigenaren uit de wijk konden dit gratis aanvragen. Met dit advies kregen zij inzicht in de mogelijkheden om hun huis te verduurzamen. Daarnaast is er onderzocht of sommige maatregelen gezamenlijk met de buurt kon worden opgepakt onder begeleiding van een adviseur. We spreken Erik Wijsman van Energiek Zeeland over dit project.

‘Samen met een aantal woningambassadeurs ben ik langs de deuren gegaan bij de 32 geselecteerde woningen om te vragen of ze interesse hadden om mee te doen’, vertelt Wijsman. ‘Daarna organiseerden we een informatiebijeenkomst en hadden we 16 deelnemers bij elkaar.’ ‘Allereerst is er voor alle 16 deelnemers een adviesplan op maat gemaakt.’ Zegt Wijsman. ‘Daarna hebben we gekeken welke maatregelen bij alle deelnemers voorkwamen. Doordat we gezamenlijk kozen voor het aanpakken van deze maatregelen konden we een mooie collectiviteitskorting krijgen. Dit in combinatie met een subsidieregeling zorgde ervoor dat de deelnemers met korting en subsidie deze investering konden doen.’ ‘Tijdens het project liepen we tegen een aantal uitdagingen aan’, vervolgt Wijsman. ‘Zo bleek tijdens de inventarisatie voor vloerisolatie dat er eerst leidingwerk moest worden vervangen. Dat klinkt als een tegenvaller - het is in ieder geval een extra kostenpost -, maar we verplichtten de deelnemers tot niks. Zo zijn er bewoners die zowel reparatie als isolatie lieten uitvoeren, terwijl anderen vanwege de meerkosten alleen de leidingen aanpakten. Op een later moment kunnen zij alsnog de vloer isoleren’

Inmiddels loopt de verduurzamingsslag van de huizen op zijn einde. ‘Het bedrijf dat de vloer- en spouwmuurisolatie voor zijn rekening nam, heeft zijn werk deze week afgerond en de komende drie maanden wordt er bij sommige huizen bijvoorbeeld nog dubbel glas geplaatst.’ Daarna zit dit verduurzamingstraject erop en zitten de woningeigenaren er weer comfortabel bij.’ Sluit Wijsman af.

Na de afronding van de laatste werkzaamheden worden de deelnemers uitgenodigd voor een bijeenkomst om het project na te bespreken. Hiervoor ontvangen zij op een later moment een uitnodiging.

Na de bespreking wordt duidelijk of het gezamenlijk inkopen van duurzaamheidsmaatregelen interessant is. Als we dit in de toekomst vaker gaan doen, dan informeren we u hier uiteraard bijvoorbeeld via deze nieuwsbrief over.

BESPAARTIP

Ventileren doet u voor frisse lucht, minder vocht en schimmel in huis. Maar wist u dat droge lucht in ruimtes ook sneller opwarmt dan vochtige lucht? Dat scheelt weer in uw energieverbruik!

Voor slimme energiebesparing kunt u het beste ventileren tijdens:

- het koken;
- voor en na het slapen;
- het ophangen van de was;
- na het ontvangen van bezoek.

Zet dan altijd een raam op een kier en/of uw ventilatieroosters open.

Wil u meer tips over hoe u energie bespaart? Kijk dan op: www.duurzaambouwloket.nl/maatregelen.

MEER INFORMATIE EN ADVIES OVER SUBSIDIES EN REGELINGEN RONDOM VERDUURZAMEN?

De gemeente werkt samen met verschillende partijen, zoals het Duurzaam Bouwloket, Energiek Zeeland en de monumentenwacht. Zij kunnen u adviseren over het verduurzamen van uw woning. Daarnaast heeft de gemeente ook diverse subsidies en een laagrentende stimuleringslening om u te helpen uw woning te verduurzamen. Kijk voor meer informatie <https://www.schouwen-duiveland.nl/duurzaamheid-en-milieu>.

The screenshot shows the website of Gemeente Schouwen-Duiveland. At the top, there is a navigation bar with 'Mijn S-D' and a search box labeled 'Zoeken'. Below this is the main heading 'Duurzaamheid en milieu'. Underneath, there is a grid of nine menu items, each with a right-pointing arrow: 'Aquathermie', 'CO2 op Schouwen-Duiveland', 'Energie' (circled in yellow), 'Klimaat en water', 'Bodem, geluid en lucht', 'Landschap en natuur', 'Water', 'Waterveiligheid', and 'Milieuklacht'. Below the grid is a 'Bedrijfsafval en milieu' link. At the bottom of the page, there is a footer section with contact information for the Gemeentehuis, accessibility links, and social media icons for Twitter, Facebook, and Instagram.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de gemeente Schouwen-Duiveland met bijdragen van haar partners: Zeeuwland en Zeeuwind en de leden uit de klankbordgroep.